

Sygn. akt I CSK 261/14

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa W. G. i B. G.
przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Wojewodę [...] i Prezydenta W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 grudnia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 listopada 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek W. G. i B. G. o przyznanie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Wojewodę [...], zastąpiony przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 25 listopada 2013 r. oddalającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 28 stycznia 2013 r. w części zasądzającej na rzecz powodów kwoty po 989.100 zł z odsetkami tytułem odszkodowania w związku z wydaniem z rażącym naruszeniem prawa decyzji administracyjnej o odmowie ustanowienia własności czasowej, przy czym szkoda obejmowała własność lokali co do których ustanowiono prawo odrębnej własności na rzecz osób trzecich.

Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. – skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Może być osiągnięty jedynie poprzez powołanie i wykazanie istnienia przesłanek umożliwiających jego realizację. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły.

Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy w złożonej skardze kasacyjnej wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub oczywista zasadność skargi i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli ten zachodzi przynajmniej jedna z nich.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który umożliwiać ma ocenę, czy w danym przypadku spełnione są wskazane przyczyny. Dopuszczenie oraz rozpoznanie skargi kasacyjnej jest bowiem uzasadnione ustrojowo i procesowo jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący oparł na przyczynie z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., wskazując na potrzebę wykładni art. 361 § 1 k.c. w zw. z art. 363 § 1 k.c. w zw. z art. 160 § 1 k.p.a. w zw. z art. 5, art. 7 ust. 2 i art. 8 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy w związku z pojawieniem się dwóch odmiennych poglądów w orzecznictwie. Pierwszy polegać ma na bezpośrednim powiązaniu skutku w postaci utraty prawa własności lokalu z wadliwą decyzją odmawiającą przyznania prawa własności czasowej nieruchomości, drugi zaś wiąże ten skutek z decyzjami zezwalającymi na sprzedaż poszczególnych lokali.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem powołanie się na przesłankę istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa - mimo wystąpienia takiej potrzeby – nie doczekał się wykładni albo że niejednolita jego interpretacja wywołuje w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych rozbieżności w judykaturze (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej zawierającej szczegółowe omówienie wątpliwości interpretacyjnych, a w przypadku istnienia rozbieżności w judykaturze, przytoczenia odpowiednich orzeczeń (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, nie publ.;

z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, nie publ.; z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009, nr 3-4, poz. 43; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06; z dnia 30 maja 2005 r., I PK 23/05, nie publ.).

W przedmiotowym wypadku nie zachodzi potrzeba wykładni, gdyż początkowe wątpliwości i różnice stanowisk, jakie pojawiły się w orzecznictwie ustały. Obecnie zgodnie przyjmuje się, że między decyzją administracyjną odmawiającą przyznania dotychczasowemu właścicielowi nieruchomości zabudowanej prawa własności czasowej (później wieczystego użytkowania) do gruntu wydaną na podstawie art. 7 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279 ze zm.) a sprzedażą przez Skarb Państwa najemcom zajmowanych przez nich w budynku lokali zachodzi związek przyczynowy w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. Stanowisko powyższe, początkowo zostało przedstawione na tle oznaczonego stanu faktycznego i prawnego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2002 r., I CKN 1215/00 (OSP 2004, nr 1, poz. 3). Zostało ono następnie rozwinięte poprzez przyjęcie koncepcji tzw. wielocłonowego związku przyczynowego w myśl którego określona szkoda może być skutkiem wielu zdarzeń bezpośrednich i pośrednich, a ocena które z nich spełniają wymóg normalnego związku przyczynowego w rozumieniu art. 361 § 1 k.c., stanowiącego jedną z przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, zależy od okoliczności konkretnej sprawy, w tym każde ogniwo tego związku podlega ocenie z punktu widzenia przyczynowości adekwatnej. (por. nie publikowane wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2004 r., II CK 249/04, z dnia 17 lutego 2011 r., III CSK 136/10, z dnia 4 października 2012 r. I CSK 665/11, z dnia 15 lutego 2013 r., I CSK 332/12 i z dnia 19 marca 2014 r., I CSK 299/13 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2010 r., III CZP 129/09). Ostatnio uchwałą z dnia 21 sierpnia 2014 r., III CZP 49/14 (dotąd nie publ.) stwierdzono wprost, że jeżeli stwierdzono nieważność decyzji administracyjnej odmawiającej przyznania byłemu właścicielowi nieruchomości prawa własności czasowej na podstawie art. 7 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279 z późn. zm.), źródłem poniesionej przez niego

(jego następców prawnych) szkody może być także wydana z naruszeniem prawa decyzja zezwalająca na sprzedaż lokali w budynku położonym na tej nieruchomości. Wbrew twierdzeniom skargi wskazany pogląd w orzecznictwie Sądu Najwyższego ma zatem charakter jednolity.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

Wniosek powodów o przyznanie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego podlegał oddaleniu wobec nie spełnienia wymogów formalnych, gdyż był on powiązany z wnioskiem merytorycznym o oddalenie skargi kasacyjnej a nie wnioskiem o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania.